

Anteckningar om det dagliga arbetet i ett enkelt
bondehem under ett år i böjan på 1880 talet.

De första dagarna på Nyåret då man var fri från
skolan fick man, som 8årig pojke lära sig höras häst-
vandringen för tröskverket, det viktigaste dervidlag
var ju att hålla jemn takt i verbet, ett sådant gam-
maldags verk drevs ju ^{med} huggutväxling. Under dagarna
mellan nyår o Trettiondagen hade tröskemannen, som
brukar trösha rägen tid att hjälpa till, han var under
hela julhelgen fri från att slagtrösha fyra personer
behövdes för att hålla tröskverket i gång, en att höras hästar-
na, en att mata värket, en att lägga nerarna på bordet,
samt en att rensa sort säd o halm. Det gängna årets gröda
blev sällan uttröshad förrän fem sex veckor efter jul.

Efter julhelgens slut böja tröskemannen med sin
slagtrösha (pljeljeh) igen, han hade nästan alltid ett
kogolv kvar med någ som han inte hann med före jul
det gick så till att nerarna lades i en ring på-

loggolvet lärtes och jämnades ut till lagom tjocklek
sen körja slagan vid toppen eller axen med slag på slag
till roten och runtom hela ringen, sen skulle ringen
vändas också blev det samma slaga igen på den uppå-
da sidan, slagan skulle handteras med god kraft om
det skulle bli rentröshad och det fördrades ju, sen efter
tröshningen skulle vrashalmen rensas ifrån och den
strida o raka halmen skulle sen vid upptagningen skakas
ytterligare ett tag så att brutna o korta stråen föll ifrån
sen skulle varje bunt stötas ett tag i rotändan så att
stråna blev nägorlunda jemna 3-4 buntar lades samman
till en hävve och ombands med ett halmband så var
länghalmen färdig att användas vid takläckning. Trösh-
mannen som ibland fallades prutgoshare hade alltid
födan på arbetsstället och som betalning för arbetet hade
han var 25 koppar av rägen han trösha. Under värtermitten
i skolan fick man fråga skräparen om man någon dag
fick vara fri för att hjälpa till med arbete i hemmet

ACC. N:o M. 11728:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sedan såden var tröshad skulle den rensas upp med handräfsa, så att stubbar och småkalm o emter kom ifrån, när det var gjort fördes all såden samman till ena sidan på logan, sen skulle den hastas med handskoffa ut i en stor ring, till detta arbete fördelades det god övning så att såden kom att ligga jemot i en stor vacker ring runtom på logan all los skal samt odugliga härnar låg då mitt på golvet omslutna av en vacker sådesring. Den såd som skulle vara till utförding av djuren ansågs efter hastningen färdig att sändas till kvarnen för malning, men såd som skulle vara till utsäde eller till avsälje skulle efter hastningen renhållas på en vanlig väderhärpa. Då man om vinterkvällarna kom hem från skolan och hade last på sin låka fick man ibland utt på logan o dra väderhärpan o ibland hacketse maskinen till blockan & på kvällen då var det tid att hästarna skulle hava sitt nattfoder också skulle gårdsfjorten läsas, sen fick man gå in lägga sig. Det hände

ACC. N:o M. 11728:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ochsä hända under vinternånaderna att under dagens lopp
var kommit order angående snöbrottning och då fick man
så fort man kom från skolan springa till närmaste
snöbrottningsskyldige granne med ordern. Sen grönan var
utlösstad var det huvudsakligaste arbetet att passa djuren
nägon gång hördes till Lund för inköp av diverse behövliga
varor då skulle hästarna installas till A. M. Zichmans gälde
det Trädvaruupphöp skulle det göras hos T. E. Zichermanns
och jemvaror köptes hos Georg Lind. Sen när vårbetet
börja fick man sluta skolan före den terminen så fick man
deltaga i vårbetet och först att böja hära med harven
all säd såddes på den tiden med hand och bars i s.b. sähög
med en rem över axeln o ryggen, arbetet utfördes alltid av
husbunden sjele saden mullades ner i jorden med ett
order som hördes fram o tillbaka här vid föra tills
hela lotten var överhörd det var ett tidsödande arbete
sen skulle det harvas o trumdas efteråt. När vårbetet
var slutfört var det tid att se över om husen behövde

V

ACC. NR M. 11728:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

repaseras var det korovirkeshus skulle Trävirket rödmålas och väggarna kalkas var taken dåliga skulle takläckaren komma o lägga upp nya tak av längghalm. På den tiden var det alltid en lott som låg iträda den skulle ej bär någon gröda men så fort varma dagar kom och gräset börga växa fick man utt orakta får o lamm var det vackrest väder så var det ett näje att se de små lammen springa o hoppa runt om sina mödrar, även svinen skulle släppas ut o vaktas när det var varma dagar vid missommar skulle Trädan gödslas o plåjas upp så det slut med vackten, men friheten var i min uppvär tid fortvarig då spändes ifrån redskapen om kvällarna vid sommarlid då det var gott om gräs i groporna skulle man gå o beta dem tills de ätit sig mätta vid s tiden fick man komma hem o då var det tid att gå i sängen. Vid missommarstid kom ju också höstens det var ju mest rödklöver o timotejpå som såddes på den tiden, det huggs med liar o efter ett ^{nag} dagars torning skulle det

råfsas samman o hörpas o ytterligare torka innan det kunde
åkas in, hästräffor fanns på den tiden två olika slag en som
bestod av ett sista tre alnar långt grövre huvudträol
med inburrade raka pinnar undgefar 18 f^t längd, som
styrdes med ett upprätstående handtag och av hästen med
två linor samt utan shaklar den andra råfson var med
vanliga shaklar och hjul. När hösten var slut var det tid
var det tid att hemta hem ved torve o stenkål för kommande
vinterbehov torven skulle köpas från Barsebäcks mossar
i Glosterup som ansågs vara av bästa sorten, om jag minns
rätt så kostade torven omkring 6kr. lasset för 2 hästar det
var ju en upplevelse för en 8-9 års pojke att få följa med
till hollars mosse o hemta lä, torvhöpparna hade ibland
med sig en kommeflascha o en god smörgås torven blev då
av alldeles bästa sorten, nu var vi inne i juli månad
och förberedelser till hösten började med att sno band till att
binda den afhugna säden med, banden snodes med en
hans mossa de skulle vara undgefar 2 alnar långa samt

ACC. NR M. 11728:7.

cirka en tums grovleks banden snodes av långhalm eller destill
frassande hä. På Lunds marknad i juli månad skulle köpas
s.k. lassmedrep till att binclå sådeslassen med då skulle
fröas från åkern o hem, var det så att man behövde ett
par nya träskor fick man följa med till marknads ty
der hunde prutas på priset, då jag blev omkring 12 år gam-
mal hörde det även till mina gjöromål att gå till Lund och
sälja ägg o smör på Lunds stortorg om somarmånaderna
Vid den tid här är fräga höls i Malmö örligen en stor mark-
nad i juli månad som kallades ullmarknad dit kom
bönderna från långa vägar med sina moror med sig, det
gällde ju att sälja kvinnornas i hemmen under vinter-
månaderna samarbeteade slöjdalster o vävnader av olika slag
som ej behövdes i de egna hemmen varorna utlyöds från
egna vangnar på Almö stortorg, en gång fick jag följa med
till en sådan marknad. När gränden var inbergsad var
i september månad tict att råg o vete skulle säs i träden
som destill var förbered genom upplubring o härvning

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

ACC. N.R. M. 11728:8.

så att jorden var i möjligaste mån ogräs fri, innan
hösttubarna skulle placeras upp skulle fäkreatur o för
släppas lösa för att uppehåll be fintligt gräs o då var det att
taga på sig en varm rock samt ringatagen o viselpipan
i sin hand o böja vakt i gen tills skolan skulle böja
den första november, blev det fall o mycket rengning
vädertid så blev man fri från vaktens men så fick man
hjälpa till att passa djuren inomhus fåren fick i
vanliga fall gå utte längst, efter d. första november fick
man fortsätta stralan nägotlunda ordentligt, mitt skolbetyg
har jag kvar ännu det visar att jag gott i Stäfors
folkskola åren 1881-1886 och varit närvarande i skolan
sammanlagt 690½ dagar

Slut för denna gång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV